

*Anne Sütü Muadillerinin Pazarlanmasıyla
İlgili Uluslararası Yasa*

unicef

*Anne Sütü Muadillerinin Pazarlanmasıyla
İlgili Uluslararası Yasa*

unicef

Bu yayın Dünya Sağlık Örgütü'nün "International Code of Marketing of Breast-milk Substitutes, Cenevre 1981" kitapçığının gayri resmi tercümesi olup UNICEF Türkiye Temsilciliği tarafından yayımlanmıştır.

Emzirmenin teşviki konusunun güncelleştirilmesi amacıyla Otuzdokuzuncu ve Kırdördüncü Dünya Sağlık Assamblesi'nin "Bebek ve Küçük Çocukların Beslenmesi"ne, ve UNICEF Yürütme Kurulu'nun 1991 Olağan Oturumunda "Emzirmenin Özendirilmesi ve Desteklenmesi"nde UNICEFin rolüne ilişkin kararlar da tercüme edilerek orijinal metne ilave edilmiştir.

İçindekiler

Önsöz

UNICEF Yürütme Kurulu'nun 1991 Olağan Oturumunda Kabul Edilen Kararlar

Giriş

Anne Sütü Muadillerinin Pazarlanmasıyla İlgili Uluslararası Yasa

- Ek 1. Yürütme Kurulu'nun altmışyedinci oturumu ve Otuzdördüncü Dünya Sağlık Assamblesi'nin Anne Sütü Muadillerinin Pazarlanmasıyla İlgili Uluslararası Yasa konusundaki kararlar
- Ek 2. Otuzüçüncü Dünya Sağlık Assamblesi'nin bebek ve küçük çocukların beslenmesi ile ilgili karar
- Ek 3. Yürütme Kurulu temsilcisinin Otuzdördüncü Dünya Sağlık Assamblesi'ne anne sütü muadillerinin pazarlanmasıyla ilgili uluslararası yasa taslağı konusunda yaptığı sunuş konuşmasından bölümler
- Ek 4. Otuzdokuzuncu Dünya Sağlık Assamblesi'nin bebek ve küçük çocukların beslenmesi ile ilgili karar
- Ek 5. Kırkdördüncü Dünya Sağlık Assamblesi'nin Dünya Çocuk Zirvesi izleme Planı

Birinci Basım : Temmuz 1991, 2500 adet
İkinci Basım : Temmuz 1992, 2200 adet
Üçüncü Basım : Temmuz 1995, 2000 adet

Önsöz

UNICEF Yürütme Kurulu, Nisan 1991'de emzirmenin özendirilmesi ve desteklenmesinde UNICEF'in rolüne ilişkin yeni bir karar kabul etmiştir. (Bkz. sayfa 7). Nitekim yapılan son araştırmalar, bebeğin sadece anne sütünü ile beslenmesinin, bebek hastalık ve ölümlerinin azaltılmasında önemli bir yeri olduğunu, dolayısıyla anne sütünü muadillerinin kullanımının teşvik edilmemesi gerektiğini vurgulamaktadır.

1981 yılında WHO/UNICEF Bebek ve Küçük Çocukların Beslenmesi Ortak Toplantısında alınan, **Anne Sütü Muadillerinin Pazarlanmasıyla İlgili Uluslararası** Yasa'nın tüm hükümlerinin bütünüyle uygulanmasının desteklenmesine ilişkin kararın Onuncu Yıldönümü ve Türkiye'de düzenlenen "**Anne Sütünü Teşvik / Bebek Dostu Hastaneler**" konulu uluslararası toplantı nedeniyle, UNICEF Türkiye Temsilciliği, hayati önem taşıyan bu konuya ilişkin uluslararası ilgi ve faaliyetlere yönelik bilgilendirme çalışmalarına katkıda bulunmak amacıyla Yasa'nın gayri resmi çevirisini Türk okuyucusuna sunmaktadır.

Eldeki dokümanın Türkiye'deki bebek dostları için yararlı bir kaynak oluşturacağına, anne sütü ile beşikte başlaması gereken daha sağlıklı yaşam arayışına ilişkin çalışmalarda bulunanların çabalarına ivme kazandıracığına inanıyoruz.

Dr. Claudio Sepulveda
UNICEF Türkiye Temsilcisi
Haziran 1991
Ankara

UNICEF YÜRÜTME KURULUNUN 1991 OLAĞAN OTURMUNDA
KABUL EDİLEN KARARLAR

**1991/22 Emzirmenin özendirilmesi ve desteklenmesi için gösterilen
Çabalarda UNICEF'in rolü**

Program Komitesinin tavsiyesi üzerine,

Yönetim Kurulu

1981'de Dünya Sağlık Assamblesinde kabul edilen Anne Sütü Muadillerinin Pazarlanmasıyla İlgili Uluslararası Yasa'yı ve daha sonra toplanan Sağlık Assamblelerinde alınan kararlar, özellikle bebeklerin ve küçük çocukların beslenmesiyle ilgili WHA 39.28 numaralı karar **hatırlayarak**

Çocukların korunması açısından, Anne Sütü Muadillerinin Pazarlanmasıyla İlgili Uluslararası Yasa'nın, çocuğun anne sütüyle beslenme, annenin de emzirme haklarını koruduğunu **kabul ederek,**

Anne Sütü Muadillerinin Pazarlanmasıyla ilgili Uluslararası Yasa'nın 1981'de kabul edilmesinden bu yana sadece dokuz ülkede yönetimin bu kararlar ulusal bir yasaya dönüştürmüş olmasından **kaygı duyarak,**

1990'larda çocuklar ve gelişme konusunda belirlenen amaçlar, özellikle de "Bütün kadınların dört ila altı ay süreyle çocuklarını sadece anne sütüyle beslemeleri ve ikinci yıla kadar tamamlayıcı gıdaların yanısıra emzirmeye devam etmeleri sağlanmalıdır" diyen II B (vi) sayılı amacı **hatırlayarak,**

Devlet başkanlarının, başka şeylerin yanısıra, emzirmeyi özendirme konusundaki kararlılıklarını yansıtan Çocukların Yaşatılması, Korunması ve Geliştirilmelerine İlişkin Dünya Bildirgesi'nin kabul edilmiş olmasını memnurlukla karşıladığım belirten **14 Aralık 1990** tarih ve **45/104** sayılı "Çocuk Haklarına Dair Sözleşme"ye ilişkin Genel Kurul kararını **da hatırlayarak,**

Sağlık Politikasıyla ilgili UNICEF /Dünya Sağlık örgütü (WHO) Ortak Komitesinin, WHO ve UNICEFe, ortak amacı korumak ve desteklemek üzere Birleşmiş Milletlere beğli örgütler ve ikili kuruluşlarla işbirliğini geliştirip sürdürmeyi tavsiye etmiş olduğunu **dikkate alarak,**

1. Emzirmenin Korunması, özendirilmesi ve Desteklenmesi **İçin** Innocenti Bildirgesi'ni, özellikle de emzirme amcını Dünya Zirve Toplantısı Bildirgesi ve Faaliyet Planında sunulduğu biçimde ortaya koyan formülasyonu **kutlar** ve bildirgeyi hazırlayarak 1 Ağustos 1990 tarihinde kabul eden gelişmiş ve gelişmekte olan 30 ülkenin yönetimlerine Birleşmiş Milletlere ve ikili kuruluşlara gösterdikleri çabalardan ötürü **saygılarını sunar**.
2. UNICEFi de, emzirmenin savunulması ve özendirilmesi için, özellikle de, WHO/UNICEF Ortak Raporu: Emzirmenin Korunması, Özendirilmesi ve Desteklenmesi ve Doğum Hizmetlerinin Özel Rolü (1989) kararının geliştirilmesi ve uygulanması için gösterilen çabalara katıldığı için **kutlar**;
3. Emzirmenin Korunması, Özendirilmesi ve Desteklenmesi İçin Innocenti Bildirgesi'nin, bebeklerin ve küçük çocukların beslenmesiyle ilgili çabalarda UNICEF'in politika ve eylemlerinin temelini oluşturmasını **tavsiye eder** ve bu bağlamda, Genel Direktör'den Üye Ülkelerin WHO/UNICEF Emzirmeyle İlgili Ortak Raporu: Doğum Hizmetlerinin Özel Rolü içinde yer alan "Başarılı Emzirme İle İlgili On Öneri"yi uygulamaya teşvik etmek için özel bir çaba göstermesini ve kaydedilen gelişmelerin 1992 Yönetim Kuruluna bundan böyle her iki yılda bir tekrarlanmak üzere rapor edilmesini rica eder;
4. Ülkeleri, Uluslararası Yasa'yı, kendi yasalarıyla bütünleştirerek, ulusal düzeyde geçerli kılmaya **teşvik eder**,
5. UNICEF'in, WHO ile birlikte, Innocenti Bildirgesi'nin uygulanması için Birleşmiş Milletlerin diğer örgütlerinin yamsıra ikili ve resmi olmayan kuruluşlarla olan ilişkilerini geliştirmesini ve işbirliğini sürdürmesini **tavsiye eder**.
6. UNICEF Genel Direktörü'nden bebek gıdası pazarlayan ulusal ve çok uluslu kuruluşların pazarlama faaliyetlerini incelemek ve bu uygulamaların annelere çocukların sağlığı üzerindeki etkilerini değerlendirmek ve bu konuda 1993 Yürütme Kurulu'na rapor sunmak üzere, Sağlık Politikasıyla İlgili Ortak Komiteye bir araştırma yapılmasını önermesini **rica eder**.
7. Anne Sütü Muadillerini üreten ve dağıtan kuruluşları, Aralık 1992 itibariyle, doğum servislerinde ve hastanelerde bedava veya ucuz bebek maması sağlamaktan vazgeçmeye ve böylece, emzirmenin başlatılması üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmaya çağırır.

Giriş

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ (WHO) ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) bebeklerin ve küçük çocukların sağlık ve beslenme düzeyinin geliştirilmesi açısından emzirmeyi korumanın, ve bu uygulamayı canlandırmanın ne denli önemli olduğunu, yıllardır vurgulamaktadır. Emzirmeyi yaygınlaştırmak ve onu engelleyebilecek sorunları ortadan kaldırmak için gösterilen çabalar, her iki kuruluşun genel beslenme ve ana-çocuk sağlığı programlarının bir parçası olmanın yanı sıra, temel sağlık hizmetlerinin 2000 yılına kadar herkes için sağlık hedefine ulaşmasında da büyük bir önem taşımaktadır.

Emzirmeyi ve emzirme süresini etkileyen bir çok etmen vardır. 1974'te toplanan Yirmiyedinci Dünya Sağlık Assamblesi, dünyanın birçok bölgesinde emzirmenin, sosyo-kültürel ve anne sütü muadilerinin satış artırma yöntemleri gibi diğer etmenlere bağlı olarak, azalma eğiliminde olduğuna dikkat çekerek "Üye ülkeleri bebek mamalarıyla ilgili satış artırma faaliyetlerini gözden geçirmeye, gerekli görüldüğünde reklam yasaları ve yönetmelikleri de dahil olmak üzere, acil önlemler almaya" çağırılmıştı.¹

Aynı konu, Mayıs 1978'deki Otuzbirinci Dünya Sağlık Assamblesi'nde de ele alındı. Getirilen öneriler arasında Üye Ülkelerin bebek ve küçük çocuklardaki beslenme yetersizliğinin önlenmesine öncelik vermek amacıyla, emzirmenin desteklenmesi ve yaygınlaştırılması, çalışan annelerin emzirmesini kolaylaştıracak yasal ve toplumsal önlemlerin alınması ve "anne sütünün yerine kullanılabilir bebek mamalarının uygun olmayan satış artırma yöntemlerinin düzenlenmesi" de vardı.²

Bebeklerin ve küçük çocukların beslenmesiyle ilgili sorunlara duyulan ilgi ve bu sorunların üstesinden gelebilme konusunda emzirmenin öneminin vurgulanması, hiç kuşkusuz WHO ve UNICEFin gücünü çok aşmaktadır. Hükümetler, resmi olmayan kuruluşlar, meslek örgütleri, bilim adamları, ve bebek maması

¹ Karar VVHA27.43 (*Handbook of Resolutions and Decisions of the World Health Assembly and the Executive Board*. Volume II, 4th ed., Geneva, 1981, p.58)

² Karar WH A31.47 (*Handbook of Resolutions and Decisions* Volume II, 4th ed. p. 62)

üreticileri de bebeklerin ve küçük çocukların sağlık düzeyinin yükseltilmesine katkıda bulunmak üzere dünya ölçeğinde harekete geçmeye çağırılmıştır.

1978 yılının son yansında, WHO ve UNICEF, mevcut programlar çerçevesinde, bu düşünce dalgasından olabildiğince yararlanmak amacıyla bebek ve küçük çocukların beslenmesi konusunda ortak bir toplantı düzenlemek istediklerini açıkladılar. En geniş katılımın sağlanabilmesi amacıyla yapılan hazırlıklardan sonra, 9-12 Ekim 1979 tarihleri arasında Cenevre'de yapılan toplantıya, hükümetler, Birleşmiş Milletler sistemi ve diğer hükümetlerarası organlar, resmi olmayan kuruluşlar, bebek maması sanayii ve ilgili disiplinlerden uzmanlar adma 150 temsilci katıldı. Tartışmalar beş ana başlık altında yürütüldü: emzirmenin teşvik edilmesi ve desteklenmesi; uygun biçimde ve uygun zamanda, yerel yiyecek kaynaklarından yararlanılarak ek gıdalara başlanması (sütten kesme) için teşvik ve destek sağlanması; bebeklerin ve küçük çocukların beslenmesiyle ilgili eğitim, deneyim ve bilginin güçlendirilmesi; bebeklerin ve küçük çocukların sağlık ve beslenmeleri konusunda kadınların sağlık düzeylerinin ve sosyal statülerinin geliştirilmesi; anne sütü muadillerinin uygun bir biçimde pazarlanması.

Mayıs 1980'de yapılan Otuzüçüncü Dünya Sağlık Assamblesi, bu ortak WHO/UNICEF toplantısında üzerinde görüş birliği sağlanmış olan hüküm ve tavsiyeleri tümüyle onaylarken, "anne sütünün yerini tutabilecek formüle bebek mamalarının ve diğer ürünlerin pazarlanmasında uluslararası bir yasa oluşturulması gerektiği" konusundaki tavsiyeye özellikle değinerek, Genel Direktör'den "Üye Ülkeler ve ilgili tarafların tümünün danışmanlığına başvurarak" böyle bir yasanın hazırlanmasını istedi.³

Sağlık Assamblesi'nin isteğine uygun olarak anne sütü muadillerinin pazarlanmasıyla ilgili uluslararası bir yasa oluşturmak amacıyla ilgili bütün taraflarla çok sayıda ve uzun görüşmeler yapıldı. Dünya Sağlık örgütü'ne Üye Ülkelerle, Ekim 1979 toplantısında temsil edilmiş olan kişi ve kuruluşlardan, yasanın çeşitli taslakları üzerinde görüş bildirmeleri istendi ve 1980 yılının Şubat ve Mart ile Ağustos ve Eylül

³ Bak. karar VVHA33.32, Ek 2'de sunulmuştur.

aylarında yeniden toplantılar yapıldı. WHO ve UNICEF yasa **taslağının** gerek biçimi, gerekse içeriğiyle ilgili diyalogun sürdürülebilmesi ve Ekim 1979 toplantısında mutabakata varılan konuların asgari temel içeriği oluşturması amacıyla tüm gruplara hizmet vermek için ellerinden gelen gayreti gösterdiler.

Dünya Sağlık Örgütü Yürütme Kurulu, Ocak 1981'deki altmışyedinci toplantısında, yasanın dördüncü taslağını inceledi, onayladı ve oybirliğiyle⁴ Otuzdördüncü Dünya Sağlık Assamblesi'ne, yönetmelikten çok bir tavsiye biçiminde kabul edilecek olan yasayı bir karar metni olarak önerdi.⁵ Sağlık Assamblesi Mayıs 1981'de Yürütme Kurulu temsilcisinin görüşlerine sunduğu konuyu tartıştı.⁶ Yasayı, önerildiği biçimiyle, 21 Mayıs tarihinde, 118 olumlu, 1 karşı ve 3 çekimser oyla kabul etti.⁷

⁴ Bak. karar EB67.R12, Ek 1'de sunulmuştur.

⁵Yasanın bir tavsiye ya da yönetmelik olarak kabul edilmesinin yasal sonuçları **WHO** Genel Direktörünün Otuzdördüncü Dünya Sağlık Assamblesi'ne sunduğu yasayla ilgili raporda ele alınmıştır bu rapor WHA34/1981/REC/1 numaralı belgede mevcuttur, **Ek 3.**

⁶Yürütme Kurulu temsilcisinin sunuş konuşmasından parçalar için Ek 3'e bakınız.

⁷Yasanın kabulünü öngören WHA34,22 sayılı kararın metni için Ek 1'e bakınız. 21 Mayıs tarihine yapılan onbeşinci genel kurul toplantısındaki tartışmaların tutanakları için WHA34/1981/REC/2 numaralı belgeye bakınız.

Anne Sütü Muadillerinin Pazarlanmasıyla İlgili Uluslararası Yasa

İÇİNDEKİLER

Önsöz	
Madde	1. Yasanın amacı
Madde	2. Yasanın kapsamı
Madde	3. Tanımlar
Madde	4. Bilgi ve eğitim
Madde	5. Kamuoyu ve anneler
Madde	6. Sağlık sistemleri
Madde	7. Sağlık görevlileri
Madde	8. Üreticilerle dağıtımçıların istihdam ettiği kişiler
Madde	9. Etiketleme
Madde	10 Kalite
Madde	11 Uygulama ve izleme
	.

Dünya Sağlık Örgütüne Üye Ülkeler:

Bütün çocukların ve bütün hamile ve emziren annelerin sağlıklı olmak ve sağlığını korumak için yeterince beslenme hakkına sahip olduğunu onaylayarak;

Çocuklardaki beslenme yetersizliğinin eğitimsizlik, yoksulluk ve sosyal adaletsizlik gibi daha büyük sorunların bir parçası olduğunu kabul ederek;

Bebeklerin ve küçük çocukların sağlığının kadınların sağlığı ve beslenmesinden, onların sosyo-ekonomik statülerinden ve annelik rollerinden ayırlamayacağını kabul ederek;

Emzirmenin bebeklerin sağlıklı büyüme ve gelişmeleri açısından ideal beslenme yolu olarak benzersiz olduğunu; hem annenin hem de çocuğun sağlığı açısından eşsiz bir biyolojik ve duygusal temel oluşturduğunu; anne sütünün enfeksiyonu önleyen özelliklerinin bebekleri hastalıklardan koruduğunu; ve emzirmeyle doğum aralıkları arasında önemli bir ilişki olduğunu bilincinde olarak;

Emzirmenin özendirilmesi ve korunmasının bebeklerin küçük çocukların sağlıklı büyüme ve gelişmelerinin sağlanması için gerekli sağlık, beslenme ve diğer sosyal önlemler arasında önemli bir yer tuttuğunu; emzirmenin temel sağlık hizmetlerinin önemli bir parçası olduğunu kabul ederek;

Annelerin emzirmedeği ya da kısmen emzirdiği durumlarda bebek mam alan ve bunların hazırlanmasında kullanılan uygun malzemeler için azımsanmayacak bir pazar olduğunu; bu ürünlerin tümünün ticari ya da ticaret dışı dağıtım sistemleri aracılığıyla ihtiyaç duyanlara gerektiği gibi ulaştırılması ve bunların emzirmenin korunması ve yaygınlaştırılması için gösterilen çabaları engelleyecek biçimde pazarlanıp dağıtılmaması gerektiğini düşünerek;

Ayrıca uygun olmayan besleme alışkanlıklarının, bütün ülkelerde» bebeklerde yetersiz beslenmeye, hastalık ve ölümlere yol açtığını ve anne sütü muadillerinin ve ilgili ürünlerin uygun olmayan biçimde pazarlanmasının, toplum sağlığının bu önemli sorunları arttırabileceğini kabul ederek;

Bebeklerin, özellikle dört ila altı aylık olduklarında, yeterince ek gıda almaları önemli olduğundan; yerel olarak bulunabilecek gıdaların kullanılması için mümkün olan her türlü çabanın gösterilmesi gerektiğini; ve bu ek gıdaların asla anne sütünün muadilleri olarak kullanılmaması gerektiğine inanarak;

Emzirmeyi etkileyen bir dizi sosyal ve ekonomik etmenin varlığı gözönünde bulundurulduğunda, hükümetlerin emzirmenin korunması, kolaylaştırılması ve teşvik edilmesi için sosyal destek sistemlerini oluşturmaları ve emzirmenin geliştirilmesi için uygun aile ve toplum desteğini sağlayacak ayrıca anneleri emzirmeyi engelleyen etkenlerden koruyacak bir çevre yaratmaları gerektiğini kabul ederek;

Sağlık sistemlerinin ve burada görev yapan sağlık personeli ile sağlık görevlilerinin, bebeklerin beslenmesiyle ilgili uygulamaları yönlendirme, emzirmeyi teşvik edip kolaylaştırma, anneleri ve aileleri emzirmenin üstün değerleri konusunda nesnel ve sürekli olarak aydınlatma ya da gerekli olduğunda, ister mamul madde halinde ister evde hazırlanmış olsun bebek mamalarının uygun kullanımı için bilgilendirme konusunda çok önemli bir rol oynadığım teyid ederek;

Ayrıca eğitim sistemlerinin ve diğer sosyal hizmetlerin emzirmenin korunması ve yaygınlaştırılması ve ek gıdaların gerektiği gibi kullanılması için gösterilen çabalara katkıda bulunması gerektiğini onaylayarak;

Ailelerin, toplumlann, kadın örgütlerinin ve diğer resmi olmayan kuruluşların emzirmenin korunması ve yaygınlaştırmasında ve hamile kadınlarla, bebeğini emzirsün emzirmesin, bebek ve küçük çocuk annelerinin ihtiyaç duyduğu desteğin sağlanmasında özel bir role sahip olduklarının farkında olarak;

Annelerle bebek ve küçük çocukların sağlık ve beslenme koşullarının iyileştirilmesini amaçlayan faaliyetlerde hükümetlerin, Birleşmiş Milletler sistemine bağlı kuruluşlar, resmi olmayan kuruluşlar, ilgili disiplinlerde uzmanlaşmış kişiler, tüketici grupları ve sanayi kesimiyle işbirliğine girmesinin gerekli olduğunu teyid ederek;

Bebeklerin ve küçük çocukların sağlıklı büyüme ve gelişmelerini sağlamak amacıyla hükümetlerin sağlık, beklenme ve diğer sosyal

konularda çeşitli önlemler alması gerektiğini ve bu Yasa'nın bu önlemlerden sadece bir bölümüyle ilgili olduğunu kabul ederek;

Anne sütünün yerine geçebilecek ürünleri üreten ve dağıtanların bebeklerin beslenmesi ve bu Yasa'nın amacının vurgulanması ve Yasa'nın gerektiği gibi uygulanmasında önemli ve yapıcı bir rol oynayabileceklerini düşünerek;

Hükümetlerin kendi sosyal ve yasal çerçevelerine ve genel kalkınma hedeflerine uygun tutumlar benimseyerek, yasalar, yönetmelikler ya da diğer uygun önlemlerle bu Yasa'nın ilke ve hedeflerini hayata geçirmeye çağrıldıklarını teyid ederek;

Bu konudaki düşüncelerin ışığında, ve yaşamın ilk aylarında bebeklerin çok kolay incindiğini ve anne sütü muadillerinin gereksiz ve hatalı kullanımı da dahil uygun olmayan beslenme alışkanlıklarının içerdiği riskleri dikkate alarak, anne sütü muadillerinin pazarlanma yöntemlerinin özel olarak ele alınması gerektiğine, ve bu ürünlerin alışılmış yöntemlerle pazarlanmasının uygun olmadığına inanarak;

DOLAYISIYLA:

Üye Ülkeler, atılacak adımlara temel oluşturmak üzere tavsiye edilen aşağıdaki maddeleri kabul eder.

- *Madde 1.Yasa'nın amacı*

Gayri resmi tercümedir

Yasa'nın amacı emzirmenin korunması ve yaygınlaştırılması yoluyla ve gerekli olduğunda anne sütü muadillerinin yeterli bilgi ve uygun pazarlama ve dağıtımına dayanan uygun kullanımın sağlayarak, bebeklerin güvenli ve yeterli besin almalarına katkıda bulunmaktır.

- *Madde 2.Yasa'nın kapsamı*

Yasa, aşağıdaki maddelerin pazarlanması, ve bununla ilgili faaliyetleri kapsar: formüle bebek maması dahil anne sütü muadilleri; aynen ya da ilavelerle, kısmen ya da tamamen anne sütü yerine kullanılmasının uygun olduğu söylenerek pazarlanan ya da başka biçimde tanıtılan, biberonla verilebilecek ek gıdalar dahil diğer süt ürünleri, yiyecek ve içecekler; biberonlar ve emzikler. Yasa aynı zamanda bunların kalitesi ve arzı ile kullanımına ilişkin bilgileri de kapsamaktadır.

- Madde 3 Tanımlar

Bu Yasa'nın amaçları bakımından:

- "Anne sütü muadili" Bu amaç için uygun olsun veya olmasın, anne sütünün yerini kısmen ya da tamamen alabilecek bir ürün olarak pazarlanan ya da başka biçimde tanıtılan herhangi bir yiyecek.
- "Ek gıda" İster imal edilmiş, isterse hazırlanmış olsun, bebeğin beslenme gereksinimlerini karşılamakta yetersiz kalmaya başladığında anne sütünü ya da bebek mamasını tamamlamaya uygun herhangi bir yiyecek. Bu tür yiyecekler "sütten kesme yiyeceği" ya da "anne sütüne destek" olarak da adlandırılırlar.
- "Kap" Kutular dahil, ürünün perakende satışında kullanılan ambalaj.
- "Dağıtıcı" Bu Yasa'nın kapsamı içindeki bir ürünün toptan ya da perakende olarak (doğrudan veya dolaylı) pazarlanması işiyle uğraşan kişi, kuruluş ya da kamu ve özel sektörde faaliyet gösteren herhangi bir tüzel kişilik. "Baş bayü" üreticinin satış temsilcisi, ulusal dağıtıcısı ya da komisyoncusudur.
- "Sağlık sistemi" Annelerin, bebeklerin ve hamile kadınların sağlık durumlarıyla, doğrudan ya da dolaylı olarak ilgili resmi, resmi olmayan ya da özel kurum ve kuruluşlar; yuvalar ve çocuk bakım kurumları. Ayrıca özel sektördeki sağlık personeli de kapsar. Bu Yasa'nın amaçları açısından, sağlık sistemi eczanelerle diğer satış merkezlerini kapsamaz.
- "Sağlık personeli" Profesyonel olsun veya olmasın, gönüllü, ücretsiz çalışanlar da dahil, böyle bir sağlık sisteminin elemanı olarak çalışan kişi.

"Formüle bebek Maması"	Dört ila altı aylık bebeklerin normal beslenme gereksinmelerini karşılamak üzere onların fizyolojik özelliklerine uyarlanmış, uygulanabilir Gıda Kodeksi Komisyonu (Codex Alimentarius) Standartlarına göre snai olarak formüle edilmiş anne sütü muadili. Formüle bebek maması evde de hazırlanabilir, bu durumda "evde hazırlanmış" olarak adlandırılır.
"Etiket"	Bu Yasa'nın kapsamı içinde yer alan herhangi bir ürünün kutusuna (yukarı bakınız) yazılmış, basılmış, teksir edilmiş, işaretlenmiş, kabartma ya da gömme biçiminde konmuş ya da yapıştırılmış herhangi bir işaret, marka, etiket, resimli ya da betimleyici malzeme.
"Üretici"	Bu Yasa'nın kapsamı içindeki bir ürünün imalatı (doğrudan ya da bir temsilci aracılığıyla ya da bir hükmi şahsiyetin kontrolü altında ya da onunla anlaşmalı olarak) ya da ticaretiyle uğraşan şirket ya da kamu veya özel sektör hükmi şahsiyetleri.
"Pazarlama"	Ürünün tanıtımı, dağıtımı, satışı, reklamı, ürünle ilgili halkla ilişkiler faaliyetleri, enformasyon hizmetleri.
"Örnekler"	Tek tek ya da küçük miktarlar haline ücretsiz olarak dağıtılan ürün.
"Arz"	İhtiyacı olan ailelere sağlanan türde olanlar dahil, toplumsal amaçlarla uzunca bir süre düşük fiyatla ya da bedava kullanıma sunulan ürün miktarı.

- **Madde 4. Bilgi ve eğitim**

- 4.1 Hükümetler ailelerle bebeklerin ve küçük çocukların beslenmesiyle ilgili kimselerin kullanması için bebeklerin ve küçük çocukların beslenmesiyle ilgili nesnel ve tutarlı **bilgi**

sağlamaktan sorumlu olmalıdır. Bu sorumluluk bilginin hazırlanmasını, sağlanmasını, tasarlanmasını ve dağıtılmasını ya da bunların denetimini kapsamalıdır.

4.2 ister yazılı, ister görsel olsun bebeklerin beslenmesiyle ilgili ve hamile kadınlarla bebek ve küçük çocuk annelerine ulaşması amaçlanan bilgilendirme ve eğitim malzemeleri, aşağıdaki noktaların tümüyle ilgili açık bilgiler içermelidir: (a) emzirmenin yararları ve üstünlüğü; (b) annenin beslenmesi ile emzirme ve emzirmenin sürdürülmesi için yapılacak hazırlıklar; (c) kısmen biberonla beslemenin emzirme üzerindeki olumsuz etkisi; (d) emzirmeme kararından geri dönüşün zorluğu; ve (e) gerekli olduğunda, ister mamul halde, ister evde hazırlanmış olsun bebek mamasının doğru kullanımı. Bu tür eğitim malzemelerinin formüle bebek maması kullanımına ilişkin bilgileri de kapsamı halinde bunları kullanmanın toplumsal ve mali boyutlarına, uygun olmayan yiyeceklerin yada besleme yöntemlerine sağlık açısından yarattığı felaketlere ve özellikle de formüle bebek maması ve diğer anne sütü muadillerinin gereksiz yada yanlış kullanımının yarattığı sağlık felaketlerinde yer vermelidir. Bu tür malzeme anne sütü muadillerini idealize eden herhangi bir resim yada metin içermemelidir.

4.3 Üreticilerin ya da dağıtımçıların bilgi içeren ya da eğitsel gereç ve malzeme türünden bağışları ancak ilgili resmi otoritelerin isteği ve yazılı onayıyla ya da devletin bu amaçla belirlediği kurallar çerçevesinde yapılmalıdır. Bu tür gereçler ve malzeme, şirketin adım ya da amblemini içerebilir ama bu Yasa'nın kapsamı içinde yer alan mücessel bir mala atıfta bulunmamalı ve sadece sağlık sistemi içinde dağıtılmalıdır.

— *Madde 5. Kamuoyu ve anneler*

5.1 Bu Yasa'nın kapsamı içindeki ürünlerin kamuoyuna yönelik reklamlar ya da başka yollarla tanıtımı yapılmamalıdır*

5.2 Üreticiler ve dağıtımçıları, hamile kadınlara, annelere ya da onların yakınlarına doğrudan ya da dolaylı olarak bu Yasa'nın kapsamı içindeki ürünlerden örnekler vermemelidir.

- 5.3 Bu maddenin 1. ve 2. paragrafları uyarınca, bu Yasa kapsamı içinde yer alan ürünler için satış amaçlı reklamlar, eşantyonlar, tüketiciyi doğrudan etkileyecek yöntemlerle perakende satışları arttıracak özel gösteriler, indirim kuponları, primler, satış kampanyaları, zararına satışlar, başka bir ürünün yanında ücretsiz satış gibi herhangi bir satış arttırma yöntemine başvurulmamalıdır. Bu önlem ürünlerin uzun vadeli olarak daha düşük fiyatlarla sağlanmasını amaçlayan fiyatlandırma politika ve uygulamalarının belirlenmesine engel oluşturmamalıdır.
- 5.4 Üreticiler ve dağıtıcılar hamile kadınlara, bebek ve küçük çocuk annelerine anne sütü muadillerinin ya da biberonla beslemenin yaygınlaşmasına yol açabilecek hiçbir nesne ya da aracı, armağan olarak dağıtmamalıdır.
- 5.5 Pazarlama personeli, çalışma alanları içinde, hamile kadınlar, bebek ve küçük çocuk anneleriyle doğrudan ya da dolaylı bir temas kurmaya kalkışmamalıdır.

- Madde 6. Sağlık sistemleri

- 6.1 Üye Ülkelerin sağlık yetkilileri emzirmenin teşvik edilmesi ve korunması ile bu Yasa'nın ilkelerinin yaygınlaştırılması için gerekli önlemleri almalı, ve Madde 4.2'de açıklanan bilgiler de dahil sorumlulukları konusunda sağlık çalışanlarına uygun bilgi ve tavsiyelerde bulunmalıdır.
- 6.2 Sağlık sisteminin olanaklarından hiçbiri formüle bebek maması ya da bu Yasa kapsamı içine giren diğer ürünlerin yaygınlaştırılması amacıyla kullanılmamalıdır. Ancak, bu Yasa, sağlık uzmanlarına Madde 7.2'de ifade edildiği biçimde bilgi verilmesine engel oluşturmaz.
- 6.3 Sağlık sistemlerinin imkanları bu Yasa kapsamı içinde yer alan ürünlerin tanıtımı, bu ürünlerle ilgili ilan ya da afişlerin sergilenmesi ve üretici ya da dağıtıcı tarafından sağlanan. Madde 4.3'de belirlenenlerin dışındaki, malzemenin dağıtılması amacıyla kullanılmamalıdır.
- 6.4 Sağlık sisteminin üreticiler ve dağıtıcılar tarafından sağlanan yada ücreti onlar tarafından ödenen "profesyonel hizmet temsilcileri"

"annelik hemşireleri" yada benzeri personelden yararlanmasına izin verilmemelidir.

- 6.5 tster mamul madde isterse evde yapılmış olsun, formüle bebek mamasının bebeğe nasıl verileceği sadece sağlık görevlileri, yada gerekli olduğunda diğer topluluk görevlileri tarafından ve sadece annelere yada mamayı kullanmak durumunda olan aile fertlerine gösterilmelidir; verilen bilgide hatalı kullanımın yaratacağı felaketler açıkça ortaya konmalıdır.
- 6.6 Bu Yasa kapsamı içinde yer alan formüle bebek mamaları ve diğer ürünlerin toplu olarak kurum ve kuruluşlara, kurum içinde kullanmak ya da dışarı dağıtmak üzere, bağışlanması yada düşük fiyattan satılması söz konusu olabilir. Bu tür ürünler sadece anne sütü muadilleriyle beslenmek zorunda olan bebekler için kullanılabilir yada onlara dağıtılabilir. Ürün kurum dışında kullanılmak üzere dağıtılıyorsa, bu sadece ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmalıdır. Bu tür bağışlar ve düşük fiyatlı satışlar üreticiler ve dağıtıcılar tarafından satışı arttırmanın bir yolu olarak kullanılmamalıdır.
- 6.7 Bu Yasa kapsamı içinde yer alan formüle bebek mamaları yada diğer ürünlerden oluşan bağış paketlerin kurum dışında dağıtıldığı durumlarda, kurum yada kuruluş, söz konusu bebeklerin ihtiyacı olduğu sürece bu ürünün akışının sağlanacağını garanti altına alacak adımlar atmalıdır. Kurum ve kuruluşlar kadar bağış yapanlar da bu sorumluluğun bilincinde olmalıdır.
- 6.8 Bir sağlık sistemine, Madde 4.3'te sözü geçenlere ek olarak, bağışlanan gereç ve malzemelerin üzerinde şirketin adı ve amblemi olabilir ama bu Yasa kapsamında yer alan mücessel bir ürüne atıfta bulunulmamalıdır.

- *Madde 7.Sağlık görevlileri*

- 7.1 Sağlık görevlileri emzirmeyi teşvik edip korumalıdır; anne ve bebek beslenmesiyle özel olarak ilgili olanlar ise, Madde 4.2'de belirtilen bilgi de dahil olmak üzere bu Yasa'nın getirdiği tüm sorumlulukları bilmek durumundadırlar.

- 7.2 Bu yasa kapsamındaki ürünlerle ilgili olarak, üreticilerle dağıtımçıların sağlık uzmanlarına sağladıkları bilgi, bilimsel ve olgusal konularla sınırlandırılmalı ve bu bilginin biberonla beslemenin enzirmeye eşdeğerde yada ondan üstün olduğu yönünde bir inanç yaratmaya yada bunu ima etmeye yönelik olmaması sağlanmalıdır.
- 7.3 Bu Yasa kapsamında yer alan ürünlerin yaygınlaştırılması için üreticiler ve dağıtımıcılar tarafından sağlık görevlilerine yada onların ailelerine hiçbir mali yada maddi teşvik sağlanmamak ve bu tür teşvikler ne sağlık görevlileri ne de aileleri tarafından kabul edilmemelidir.
- 7.4 Bu Yasa kapsamında yer alan formüle bebek mamaları ve diğer ürünlerin örnekleri yada bunların hazırlanması ve kullanımıyla ilgili araç ve gereçler, mesleki değerlendirme yada kurumsal düzeyde araştırma amacıyla ilgili araç ve gereçler, mesleki değerlendirme yada kurumsal düzeyde araştırma amacıyla gerekli olmadıkça, sağlık görevlilerine verilmemelidir. Sağlık görevlileri hamile kadınlarla bebek ve küçük çocuk annelerine ve onların ailelerine bebek maması örnekleri vermemelidir.
- 7.5 Bu Yasa kapsamındaki ürünleri üretenler ve dağıtanlarca, bir sağlık görevlisinin kendisine yada adına sağlanan burslar, inceleme gezileri, araştırma başışlan, profesyonel konferanslara katılma gibi tüm katkılar, kişinin bağlı bulunduğu kuruma bildirilmelidir. Benzeri bildirimler, aynı şekilde, bu katkılan kabul eden sağlık görevlisince de yapılmalıdır.
- *Madde 8. Üreticiler ve dağıtımçıların istihdam ettiği kişiler*
- 8.1 Pazarlama elemanlarına uygulanan prim sistemlerinde! bu Yasa kapsamındaki ürünlerin satış miktan prim hesaplanma dahil edilmemeli ve bu ürünlerin satışı için özel olarak kotalar belirlenmemelidir. Bu hüküm şirketin pazarladığı diğer ürünlerin toplam satışı üzerinden hesaplanan primlerin ödenmesine engel oluşturacak biçimde yorumlanmamalıdır.
- 8.2 Bu Yasa kapsamındaki ürünlerin pazarlanmasında istihdam edilen personel, iş yükümlülüklerinin bir parçası olarak hamile

kadınlara, bebek ve küçük çocuk annelerine ilişkin eğitici bir işlev üstlenmemelidirler. Bu hüküm ilgili hükümete bağlı yetkililerin isteği ve yazılı onayı üzerine sağlık sistemi içindeki başka işlevler için bu personelden yararlanılmasını engelleyen bir hüküm olarak değerlendirilmemelidir.

- *Madde 9. Etiketleme*

- 9.1 Etiketler, emzirmenin teşvik edilmesi esasını zedelememek koşuluyla, ürünün doğru kullanılması konusunda gerekli bilgileri verecek biçimde tasarlanmalıdır.
- 9.2 Formüle bebek maması üreticileri ve dağıtımçıları her kapta, kaptan kolayca ayrılmayacak bir etiket üzerinde, uygun bir dille aşağıdaki noktaları içeren açık, bariz ve kolayca okunup anlaşılabilen bir mesajın basılı olmasını sağlamalıdır: (a) "Önemli Uyan" veya buna benzer sözcükler; (b) emzirmenin üstünlüğüne ilişkin bir cümle; (c) ürünün sadece sağlık personelinin kullanımının gerekli olduğuna ilişkin tavsiyesi üzerine kullanılması gerektiği ve doğru kullanım yönteminin ne olduğuna ilişkin bir cümle; (d) doğru hazırlama ile ilgili talimatlar ve hatalı hazırlanmış mamanın neden olabileceği sağlıkla ilgili felaketlere karşı uyan. Ne kabın ne de etiketin üzerinde bebek fotoğrafları olmamalı, bebek mamasının kullanımını idealize edebilecek resimler ya da metinler kullanılmamalıdır. Ancak, ürünün anne sütü muadili olduğunun kolayca anlaşılmasını sağlayacak ve hazırlama yöntemini gösteren grafikler olabilir. "insanlaştırılmış", "anneleştirilmiş" ya da benzeri terimler kullanılmamalıdır. Ürün ve doğru kullanımı hakkında, yukarıdaki koşullara uygun ek bilgiler, kabın ya da perakende ambalajın içine konabilir. Etiketler bir ürünün formüle bebek maması haline getirilmesine ilişkin talimatları içeriyorsa, yukarıdaki hükümlere uygun olmalıdır.
- 9.3 Bu Yasa kapsamına giren formüle bebek mamasının tüm özelliklerini taşımakla birlikte ve fakat ilavelerle formüle bebek maması haline getirilebilecek bebek beslenmesiyle ilgili gıda ürünleri, takviye edilmemiş ürünün bebeğin tek beslenme kaynağı olmaması gerektiği hususunda uyarıda bulunan bir etiket taşınmalıdır. Tatlandırılmış yoğunlaştırılmış süt gerek bebek

beslenmesinde gerekse formüle bebek mamasında ana malzemelerden biri olarak kullanılmak için uygun olmadığından, etiketinde de bu amaçla nasıl takviye edileceğine dair talimatlar bulunmamalıdır.

- 9.4 Bu Yasa kapsamındaki gıda maddelerinin etiketleri aşağıdaki noktalarda da bilgi içermelidir: (a) içindeki malzemeler; (b) ürünün kompozisyonu/analizi; (c) gerekli saklama koşulları; ve (d) seri numarası ve söz konusu ülkenin iklim ve depolama koşulları dikkate alınarak belirlenmiş son kullanma tarihi.

- *Madde 10. Kalite*

- 10.1 Ürünlerin kalitesi bebek sağlığının korunmasında temel bir unsur olduğundan çok yüksek bir kalite standardı tutturması gerekir.
- 10.2 Bu Yasa kapsamındaki gıda ürünleri, satışa sunulduğunda yada başka biçimde dağıtıldığında, Gıda Kodeksi Komisyonu (Codex Alimentarius Commission) ile Bebekler ve Çocuklar için Gıdalara Uygulanan Hijyenik Kodeks Yasası (Codex Code of Hygienic Practice for Foods for Infants and Children) tarafından tavsiye edilen standartlara uygun olmalıdır.

-*Madde 11. Uygulama ve izleme*

- 11.1 Hükümetler bu Yasa'nın ilke ve hedeflerini hayata geçirmek üzere, toplumsal ve yasal çerçevelerine uygun olarak, ulusal yasalar, yönetmelikler ve diğer uygun önlemler de dahil olmak üzere önlemler almalıdır. Bu amaçla, hükümetler gerekli olduğunda WHO, UNICEF ve Birleşmiş Milletler sisteminin diğer kuruluşlarıyla işbirliğine gitmeye çalışmalıdırlar. Bu Yasa'nın ilke ve amaçlarını hayata geçirmek üzere kabul edilen ulusal politikalar ve alman önlemler yasalar ve yönetmelikler de dahil, kamuoyuna duyurulmak ve bunlar bu Yasa kapsamındaki ürünlerin imalatı ve pazarlamasıyla ilgili herkes için aynı ölçüde geçerli olmalıdır.
- 11.2 Bu Yasa'nın uygulanmasının izlenmesi hükümetin tek başına ve bu Madde'nin 6. ve 7. paragraflarında belirttiği gibi Dünya Sağlık örgütüyle birlikte hareket etmesiyle gerçekleşecektir. Bu Yasa kapsamındaki ürünleri imal eden ve dağıtanlar, ilgili resmi

olmayan kuruluşlar, meslek grupları ve tüketici kuruluşları bu **konuda** devletle işbirliği içinde olmalıdır.

- 11.3 Bu Yasa'nın uygulanması için alınan diğer önlemlerin tümünden bağımsız olarak, bu Yasa kapsamındaki ürünleri imal eden ve dağıtıcılar, kendilerini her türlü pazarlama faaliyetlerini bu Yasa'nın ilke ve hedeflerine uygun olarak düzenlemekte ve her düzeydeki davranışlarının bu ilke ve hedeflere uygun olmasını sağlayacak adımlar atmaktan sorumlu tutulmalıdırlar.
- 11.4 İlgili resmi olmayan kuruluşlar, profesyonel gruplar, kurumlar ve kişiler üreticilerin ve dağıtıcıların bu Yasa'nın ilke ve hedeflerine aykırı faaliyetlerine dikkat çekerek uygun önlemlerin alınabilmesini sağlama sorumluluğunu üstlenmelidir. İlgili devlet yetkililerine de bilgi verilmelidir.
- 11.5 Bu Yasa'nın kapsamındaki ürünleri imal eden ve önemli miktarda dağıtıcılar, pazarlama elemanlarının her birini Yasa ve ondan kaynaklanan sorumlulukları konusunda bilgilendirmelidir.
- 11.6 Dünya Sağlık Örgütü Tüzüğü'nün 62. Maddesi uyarınca Üye Ülkelerin bu Yasa'nın ilke ve hedeflerini hayata geçirmek üzere atılan adımlarla ilgili olarak her yıl Genel Direktörle haberleşmeleri gerekmektedir.
- 11.7 Genel Direktör çift sayılı yıllarda Yasa'nın uygulanma durumuyla ilgili olarak Dünya Sağlık Assamblesi'ne rapor vermelidir; ve talep edilmesi halinde, ulusal yasa ve yönetmelikler hazırlayan yada bu Yasa'nın uygulanması ve ilke ve hedeflerinin geliştirilmesi için uygun önlemler almaya çalışan Üye Ülkelere teknik yardımda bulunmalıdır.

Ek 1

Yürütme Kurulu'nun altmışyedinci oturumu ve Otuzdördüncü Dünya Sağlık Assamblesi'nin Anne Sütü Muadillerinin Pazarlanmasıyla İlgili Uluslararası Yasa Konusundaki kararlar

Karar EB67.R12 Anne Sütü Muadillerinin Pazarlanmasıyla İlgili Uluslararası Yasa Taslağı

Yönetim Kurulu,

Genel Direktör'ün Anne Sütü Muadillerinin Pazarlanmasıyla İlgili Uluslararası Yasa Taslağı konusundaki raporunu değerlendirerek;

L Genel Direktör tarafından hazırlanmış olan Uluslararası Yasa Taslağı'm tümüyle ONAYLAR;

2. Uluslararası Yasa Taslağı'm Otuzdördüncü Dünya Sağlık Assamblesi'ne SUNAR;
3. Otuzdördüncü Dünya Sağlık Assamblesi'nin aşağıdaki karar kabul etmesini ÖNERİR:

28 Ocak 1981

(Yönetim Kurulunca tavsiye edilen metin, Otuzdördüncü Dünya Sağlık Assamblesi tarafından 21 Mayıs 1981'de, metni arkada sunulan WHA34.22 numaralı karar olarak kabul edildi).

Karar WHA 34.22 Anne Sütü Muadillerinin Pazarlanmasıyla İlgili Uluslararası Yasa Otuzdördüncü Dünya Sağlık Assamblesi,

Çocukların ve yetişkinlerin gelecekteki sağlık ve gelişmeleri açısından bebeklerin ve küçük çocukların sağlıklı beslenmelerinin önemini kabul ederek;

Bebğin beslenmesinde emzirmenin tek doğal yöntem olduğunu ve bütün ülkelerde etkin olarak korunması ve yaygınlaştırılması gerektiğini hatırlatarak;

Üye Ülkelerin hükümetlerinin bebek ve küçük çocukların sağlığını iyileştirmenin bir yolu olarak emzirmenin korunması ve yaygınlaştırılmasında önemli sorumlulukları ve asal bir rolü olduğuna inanarak;

Anne sütü muadillerinin pazarlanmasıyla ilgili faaliyetlerin bebeklerin beslenmesiyle ilgili uygulamalar üzerinde doğrudan ve dolaylı etkileri olduğunun bilincinde olarak;

Bebek beslenmesinin korunması ve yaygınlaştırılmasının, anne sütü muadillerinin pazarlanmasıyla ilgili düzenlemeler dahil, bebeklerle küçük çocukların sağlığını doğrudan ve büyük ölçüde etkilediği ve bunun WHO'nun doğrudan ilgi alanına giren bir sorun olduğuna inanarak;

Genel Direktör tarafından hazırlanarak, Yönetim Kurulu tarafından Assamble'ye iletilen Anne Sütü Muadillerinin Pazarlanmasıyla İlgili Uluslararası Yasa Taslağı inceledikten sonra;

Genel Direktör'e ve Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Başkam'na, Uluslararası Yasa Taslağı'nın hazırlanması sürecinde Üye Ülkeler ve ilgili diğer bütün taraflarla yakın bir danışma ağı oluşturulmasını sağlamak amacıyla attıkları adımlar için şükranlarını sunarak;

Ve Yönetim Kurulu'nun altmışyedinci oturumu tarafından getirilen tavsiyeyi inceledikten sonra;

WHA33.32 numaralı karar ile 9-12 Ekim 1979 tarihlerinde WHO/UNICEF Bebek ve Küçük Çocukların Beslenmesi Ortak Toplantısında alınan karar ve tavsiyelerin tümünü onaylayarak;

Anne Sütü Muadillerinin Pazarlanmasıyla İlgili Uluslararası Yasa'nın kabulü ve ona bağlı kalınmasının asgari düzeyde bir gereklilik olduğunu ve bebeklerin, küçük çocukların beslenmesi açısından sağlıklı uygulamaları korumak için atılması gereken önemli birkaç adımdan sadece birisini oluşturduğunu vurgulayarak;

1. Tüzüğün 23. Maddesi uyanca, bu kararn ekinde sunulan Anne Sütü Muadillerinin Pazarlanmasıyla ilgili Uluslararası Yasayı KABUL EDER;
2. **Bütün Üye Ülkeleri:**
 - (1) WHO/UNICEF Bebek ve Küçük Çocukların Beslenmesi Ortak Toplantısınca alınan tavsiye kararlarının ve Dünya Sağlık Örgütü üyelerinin toplu isteğinin bir ifadesi olarak Uluslararası

Yasa'nın hükümlerinin bütünüyle uygulanmasına ellerinden geldiğince ve oybirliğiyle desteklemeye;

— (2) Uluslararası Yasa'yı ulusal yasalara, yönetmeliklere ve diğer uygun önlemlere dönüştürmeye;

— (3) ilgili tüm toplumsal ve iktisadi kesimleri ve Uluslararası Yasa'nın uygulanmasıyla ilgili tüm diğer tarafları söz konusu hükümlere uyulması için gösterilecek çabalara ortak etmeye;

— (4) Yasa'ya uyulup uyulmadığım izlemeye ÇAĞIRIR;

3. Bu kararın izlenmesi ve değerlendirilmesinin WHA33.17 numaralı kararın ruhuna uygun olarak bölgesel komiteler, Yürütme Kurulu ve Sağlık Assamblesi tarafından üstlenilmesine **KARAR VERİR**;
4. Dünya Tarım Örgütü (FAO)/WHO Gıda Kodeksi Komisyonu'ndan, çalışma yetkilerinin çerçevesi dahilinde, bebek gıdalarının kalite standartlarının yükseltilmesi ve Uluslararası Yasa'nın uygulanmasının desteklenmesi ve yaygınlaştırılması için atılabilecek adımlara olabildiğince özen göstermesini RİCA EDER;
5. Genel Direktör'den:
 - (1) İstendiğinde Üye Ülkelerin Uluslararası Yasa'nın uygulanması için, özellikle WHA33.32 numaralı kararın 6(6) numaralı ameli altparagrafına uygun olarak ulusal düzeyde yasal ve diğer önlemlerin hazırlanmasında mümkün olduğu kadar destek olmasını;
 - (2) İmkanlarını Uluslararası Yasa'nın ülkesel, bölgesel ve dünya ölçeğinde uygulanması ve izlenmesiyle ilgili tüm taraflarla işbirliğinin devamı için kullanılmasını;
 - (3) Otuzaltıncı Dünya Sağlık Assamblesi'ne Yasa'nın ülke, bölge ve dünya ölçeğinde uygulanması ve yasaya uygun davranışlar konusunda rapor sunmasını;
 - (4) durum raporuna dayanarak, önerilerde bulunmasını, gerekli olduğunda, Yasa metninin gözden geçirilmesi ve etkili bir biçimde uygulanması için gerekli önlemlerin alınmasıyla ilgili önerilerde bulunmasını RİCA EDER.

21 Mayıs 1981

Ek 2

Otuzüçüncü Dünya Sağlık Assamblesi'nin Bebek ve Çocukların Beslenmesi
ile İlgili Kararı

Karar WHA33.32 Bebek ve küçük çocukların beslenmesi

Otuzüçüncü Dünya Sağlık Assamblesi,

WHA27.43 ve WHA31.47 numaralı ve özellikle çocuğun uyumlu fiziksel ve psikososyal gelişmesi açısından emzirmenin ideal olduğunu onaylayan ve emzirmenin teşviki için gösterilen çabaların yaygınlaştırılması ve yerel ürünlere dayalı süttten kesme gıdalarının hazırlanıp kullanılmasına ilişkin girişimlerin geliştirilmesi için hükümetler ve Genel Direktör tarafından eylem çağrısında bulunan ve ülkelerin bebek gıdaları ile ilgili, reklam kuralları ve yasalara dahil, satış geliştirme faaliyetlerinin gözden geçirilmesini ve uygun çareler içeren önlemleri uygulamaya koymasını ve laktasyon döneminde dışarıda çalışmak zorunda olan anneler için uygun destekleyici toplumsal önlemleri acilen almasını isteyen kararları hatırlayarak;

WHA31.55 ve WHA32.42 numaralı, anne ve çocuk sağlığının temel sağlık hizmetlerinin vazgeçilmez bir unsuru, 2000 yılına kadar herkes için sağlık hedefine ulaşmada yaşamsal bir öneme sahip bir konu olduğunu vurgulayan kararları da hatırlayarak;

Bebeklerin ve küçük çocukların beslenmesiyle toplumsal ve ekonomik gelişme arasında yakın ve karşılıklı bir ilişki olduğunu ve hükümetlerin bebeklerin, küçük çocukların ve annelerin sağlık ve beslenme düzeylerini geliştirmek için, diğer şeylerin yanı sıra, bu alandaki eğitim, öğretim ve bilgilendirme yoluyla acil adımlar atması gerektiğini kabul ederek;

9-12 Ekim 1979'da WHO/UNICEF Bebekler ve Küçük Çocukların Beslenmesi Konulu Ortak bir Toplantı yapıldığı ve toplantıya hükümetlerin Birleşmiş Milletler sisteminin ve teknik temsilcilerin, bu alanda faaliyet gösteren resmi olmayan kuruluşların, bebek-gıda sanayi ve bu alanda çalışan diğer bilim adamlarının temsilcilerinin katıldığına dikkat çekerek;

1. Ortak WHO/UNICEF Toplantısında öne sürülen, emzirmenin teşvik edilmesi ve desteklenmesi, uygun süttten kesme yöntemlerinin yaygınlaştırılması ve desteklenmesi, bebeklerin ve küçük çocukların beslenmesi ile ilgili olarak kadınların sağlık düzeylerinin ve sosyal statülerinin iyileştirilmesi ve anne sütü muadillerinin uygun biçimde pazarlanması ve dağıtılmasıyla ilgili kararların ve tavsiyelerin tümünü ONAYLAR. Bu rapor ve bu tavsiyeler, bu alandaki sorumluluğun sağlık hizmetleri, sağlık personeli, ulusal yetkililer, kadın kuruluşları ve diğer resmi olmayan kuruluşlar, Birleşmiş Milletler temsilcilikleri ve bebek-gıda sanayii tarafından üstlenilmesi gerektiğini açıkça ortaya koymakta ve ülkelerin tutarlı bir gıda ve beslenme politikası oluşturmasının önemini ve hamile ve süt veren kadınların yeterli gıda alması gerektiğini vurgulamaktadır; ortak Toplantı ayrıca "Formüle bebek maması ve diğer anne sütü muadillerinin pazarlanmasıyla ilgili uluslararası bir yasa olması gerekir. Bunun hem ithalatçı hem de ihracatçı ülkeler tarafından desteklenmesi ve bütün imalatçıların buna uyması gerekir. WHO ve UNICEFten mümkün olduğu kadar kısa bir sürede bir sonuca varmak üzere ilgili bütün tarafların katılımıyla bu yasanın hazırlanma sürecini düzenlemeleri istenmiştir" yolunda bir tavsiyede bulunmuştur;
2. Anne sütü muadillerinin pazarlanmasıyla ilgili uluslararası yasa taslağının formülasyonu ile ilgili hazırlık çalışmalarını yürütmek ve bu tavsiyeleri hayata geçirmek amacıyla Dünya Sağlık Örgütü ve UNICEF tarafından sürdürülmekte olan önemli çalışmayı BENİMSER;
3. Bu güne kadar yapmamışlarsa ülkeleri WHA27.43 ve WHA32.42 numaralı kararları inceleyip uygulamaya DAVET EDER;
4. Kadın kuruluşlarını emzirmeyi ve sağlıklı alışkanlıkları desteklemek üzere yaygın bilgilendirme kampanyaları düzenlemeye DAVET EDER;
5. Genel Direktör'den;
 - (1) Üye Ülkelerle, söz konusu ülkede üretilmeleri sırasında olduğu kadar ithalatı ve pazarlanması sırasında da bebek gıdalarının kalitesine ilişkin denetimler yada bu tür denetimler için hazırlık yapma konusundaki taleplerinde işbirliği yapılmasını;

- (2) anne sütü muadillerinin pazarlanmasına ilişkin yasalar, yönetmelikler ve diğer önlemlerle ilgili bilgi alışverişinin geliştirilmesini ve desteklenmesini RICA EDER;

Genel Direktör'den WHO/UNICEF Toplantısının tavsiyelerinin yaygınlaştırılması ve uygulanması için gösterdiği çabaları, özellikle aşağıdaki konularda yoğunlaştırmasını AYRICA RICA EDER;

- (1) ocuk sağlığı ve gelişmesinin bir nşartı olarak emzirmenin olduğu kadar sağlıklı ek gıdalarla sütten kesme uygulamalarını geliştirmek üzere gösterilen abalan sürdürmek;
- (2) bu tür bir desteğe ihtiyaç duyan lkelerde yerel ürünlere dayalı sütten kesme gıdalarının hazırlanmasıyla ilgili faaliyetlerin geliştirilmesi ve desteklenmesi ve farklı kültürel ortamlarda başarıyla kullanılan ek gıda ve sütten kesme yöntemleriyle ilgili bilginin karşılaştırılması ve iletilmesi için gerekli kaynakların harekete geçirilmesi amacıyla diğer uluslararası ve ikili kuruluşlarla işbirliğini yoğunlaştırmak;
- (3) sağlık eğitimi alanındaki faaliyetlerini, bebek ve küçük çocukların beslenmesi konusunda eğitim ve bilgi, özellikle farklı bölgeler ve ülkelerdeki temel sağlık hizmetlerindeki görevlileri için eğitim ve diğer el kitaplarının hazırlanması yoluyla yoğunlaştırmak;
- (4) aşağıda belirtilen konulara zen göstererek ye ülkeler ve işbirliğinin uygun olacağı düşünülen bilim adamları ve diğer uzmanlar da dahil ilgili bütün taraflarla yakın temas halinde anne sütü muadillerinin pazarlanmasına ilişkin uluslararası bir yasa hazırlamak;
 - (a) anne sütü muadillerinin ve sütten kesme gıdalarının pazarlanması bir bütün olarak bebek ve küçük çocukların beslenmesi ile ilgili sorunlar çerçevesinde ele alınmalıdır;
 - (b) yasanın amacı, bebekler ve küçük çocuklar için güvenli ve yeterli beslenmenin sağlanmasıya katkıda bulunmak, özellikle de emzirmeyi yaygınlaştırarak, gerekiyorsa anne sütü muadillerinin yeterli bilgiye dayanarak doğru biçimde kullanılması sağlamak olmalıdır;

- (c) **yasa bebeklerin beslenmesiyle ilgili mevcut bilgilere dayandırılmamıştır;**
- (d) yasa diğerlerinin yanısıra aşağıdaki ilkelere göre hazırlanmalıdır:
- (i) bebek besleme ürünlerinin imalatı, depolanması ve dağıtımının yanısıra tanıtımı da ulusal yasa ve yönetmeliklere yada ilgili ülke için uygun olan diğer önlemlere tabi olmalıdır;
 - (ii) ürünün tüketildiği ülkenin sağlık sistemi bebeklerin beslenmesiyle ilgili uygun bilgileri sağlamalıdır;
 - (iii) ürünler kalite ve sunum açısından uluslararası standartlara, özellikle Gıda Kodeksi Komisyonu tarafından geliştirilen standartlara uygun olmalı ve etiketlerinde emzirmenin üstünlüğü konusunda kamuoyuna yönelik açık mesajlar yer almalıdır;
- (5) yasayı altmışyedinci oturumunda ele alarak geliştirmek veya Dünya Sağlık Örgütü Tüzüğü'nün 21 ve 22. Maddelerinde belirtildiği gibi yönetmelik olarak, yada 23. Maddede belirtildiği gibi bir tavsiye olarak uygulanmasına ilişkin önerilerle birlikte, her iki tercihin yasal ve diğer sonuçlarını özetleyerek, kendi tavsiyeleriyle birlikte Otuzdördüncü Dünya Sağlık Assamblesi'ne iletmek üzere Yürütme Kurulu'na sunmak;
- (6) özellikle çalışan anneler açısından emzirmeye imkan sağlamak ve desteklemek için farklı ülkelerdeki mevcut yasaları incelemek ve Örgüt'ün Üye Ülkelerin bu tür yasaların hazırlanmasında isteyebilecekleri işbirliği kapasitesini güçlendirmek;
- (7) Otuzdördüncü Dünya Sağlık Assamblesi'ne, 1981, ve bunu izleyen çift yıllarda WHO'nün emzirmeyi yaygınlaştırmak ve bebek ve küçük çocukların beslenmesini iyileştirmek için, WHO ve ona Üye Ülkelerin aldığı bütün önlemlerin sonuçlarına ilişkin değerlendirmelerle birlikte, WHO tarafından atılan adımlara ilişkin bir rapor sunmak.

23 Mayıs 1980

Ek 3

Yürütme Kurulu temsilcisinin Otuzdördüncü Dünya Sağlık Assamblesi'ne anne sütü muadillerinin pazarlanmasıyla ilgili uluslararası yasa taslağı konusunda yaptığı sunuş konuşmasından bölümler 1

"Bebeklerin ve çocukların beslenmesi" konusu Mayıs 1980'de toplanan Otuzüçüncü Dünya Sağlık Assamblesi'nde geniş bir biçimde ele alınmış ve tartışılmıştı, bu sabah da geniş olarak tartışıldı. Delegeler geçen yılki Sağlık Assamblesi'nin bu konudaki WHA33.32 numaralı, oybirliğiyle kabul edilen ve diğerlerinin yanısıra Genel Direktör'den "Üye Ülkeler ve ilgili diğer taraflarla yakın temaslarda bulunarak anne sütü muadillerinin pazarlanmasıyla ilgili uluslararası bir yasa hazırlanmasını" isteyen kararım hatırlayacaklardır. Böyle bir yasaya duyulan ihtiyaç ve onun dayandırılacağı ilkeler geçen yılki Sağlık Assamblesi'nde oybirliğiyle kabul edilmişti.² Dolayısıyla bugünkü tartışmalarımızda bu görüşleri ve tartışmaları tekrarlamayı gerekli görmüyoruz.

Bugün Komite'nin önünde iki konu bulunmaktadır: birincisi yasanın içeriği; ikincisi de yasanın WHO Tüzüğünde 21. ve 22. Maddelerinde belirtildiği gibi bir yönetmelik olarak mı yoksa 23. Maddede belirtildiği gibi bir tavsiye olarak mı kabul edilmesi gerektiği sorusudur.

Şu anda A 34/8 numaralı belge olarak Komite'ye sunulan öneri, yasanın dördüncü bağımsız taslağıdır; ve Üye Ülkeler ve ilgili diğer taraflarla yapılan yakın temaslara ve UNICEF'in yakın işbirliğinden oluşan uzun bir sürecin ürünüdür. Bugüne kadar, Yürütme Kurulu'nun ve Sağlık Assamblesi'nin ilgilendiği hiçbir konu, varsa da pek azı, taslak yasa kadar yaygın bir biçimde tartışmaya açılmamıştır.

Yürütme Kurulu'nun Ocak 1981'deki altmışyedinci oturumunda bu konuyla ilgili tartışmalar sırasında pek çok üye yasanın ilke ve

¹ Bu rapor Yürütme Kurulu temsilcisi Dr. Torbjom Mork (Sağlık Hizmetleri Genel Direktörü tarafından 20 Mayıs 1981 'de A Komitesine sunulmuştur. A Komitesinin onüçüncü, ondördüncü, onbeşinci toplantılarında bu konuyla ilgili tartışmaların Özet kayıtları WHA34/9181/REC/ 3 No.lu belgede mevcuttur.

² Bak. WHA33/1980/REC/1. Ek 6; VVHA33/1980/REC/2. s. 327; V/HA33/1980/REC/3, s. 67-95 200-204.

hedeflerine bağılı olduklarını belirterek, Şu andaki taslakta görüleceği gibi, bunun anne sütü muadillerinin pazarlanmasına ilişkin asgari gereksinimleri oluşturduğunu vurgulamıŐlardır. En son gazete makalelerinde grldği gibi Şu sırada bile, yasanın içeriği, özellikle kapsamı konusunda bazı kuŐkular hala geçerli olduğundan, bu konuda birkaç söz söylemeyi yararlı görüyorum. Ancak, delegelerin bilmesini isterim ki, Kurul'un tartıŐmalarında güçlük yaratan konu yasanın kapsamı olmamıŐtır.

Taslak yasamın kapsamı 2. Madde'de tanımlanmıŐtır. Yaşamın ilk dört ila altı ayı içinde anne sütü tek baŐma normal bir bebeğin beslenme gereksinmelerini karŐılamaya genellikle yeterli olmaktadır. Bu dönemde anne sütünün yerine (muadili olarak) formüle bebek maması da dahil geek anne sütü muadilleri konabilir. Bu ilk dönemden sonra verilen diğer bütün yiyecekler, örneğin inek sütü, meyva sulan, tahıllar, sebzeler ve diğer sıvı gıdalar, çocuklar için hazırlanmış katı yada yan katı gıdalar anne sütünün yerine geçebilecek gıdalar (yani geek muadiller) olarak değerlendirilemez. Bu gıdalar ancak anne sütü muadillerini takviye edebilir ve bu nedenle taslak yasada da ek gıda olarak ele alınmıştır. Bunlara sütten kesme gıdalan yada anne sütünün tamamlayıcılan da denmektedir.

Geek anne sütü muadillerinin dıŐmda kalan ürünler, formüle bebek maması dahil, ancak "anne sütünün kısmen yada tamamen yerine geçmek üzere kullanılmaya... uygun olduğu iddiasıyla sunulduğunda yada pazarlandığında" yasa kapsamı içine girmektedir. Dolayısıyla yasanın anne sütünün kısmen ya da tamamen yerini almak üzere kullanılan ürünlere ilişkin atıfları, takviye gıdalar için, eğer bu yiyeceklerin fiilen anne sütünün yerini alabilecek, formüle bebek maması dahil, anne sütü muadili olarak, anne sütünün yerini kısmen yada tamamen almaya uygun iddiasıyla pazarlanmadıka geçerli değildir. İmalatçılar ve dağıtımılar ürünlerini, anne sütünün yerini kısmen yada tamamen tutabilecek bir ürün olarak sunmadıka yasanın reklam ve diğer satış geliştirme faaliyetlerine getirdiği sınırlama hükümleri bu ürünler için geçerli değildir.

Yürütme Kurulu taslak yasayı dikkatle inceledi.³ Birek Kurul yesi yasanın güçlendirilmesi ve daha da kesinleŐtirilmesi için düzeltmeler

³ Kurul'un tartıŐmalarının zet kayıtları EB67/1981/REC/2 numaralı belgenin, 306-322. sayfasında yer almaktadır.

yapılmasını düşündüklerini belirttiler. Ancak Kurul, özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki mevcut durumun ne denli vahim **olduğunu** dikkate alarak, yasanın Otuzdördüncü Dünya Sağlık Assamblesi tarafından kabul edilmesinin büyük aciliyet taşıdığı düşüncesiyle bu aşamada önerilecek düzeltmelerin yasanın kabulünü geciktirebileceğini düşündü. Dolayısıyla Kurul, çeşitli hükümlerin uygulanması sırasında elde edilebilecek deneyimlerin ışığında yakın bir tarihte gözden geçirmenin istenebileceğini hatta gerekli olabileceğini kabul ederek Otuzdördüncü Dünya Sağlık Assamblesi'ne yasanın bu taslak haliyle kabul edilmesini oybirliğiyle tavsiye etti. **Bu** EB67 R12 numaralı kararda yer alan tavsiye kararının 5(4) numaralan ameli paragrafda da yansımıştır.

Yürütme Kurulunun önündeki ikinci önemli soru yasarım bir öneri olarak mı, yoksa bir yönetmelik olarak mı kabul edileceği ile ilgiliydi. Bazı Kurul üyeleri yasanın WHO Tüzüğü'nün 21 ve 22. Maddelerinde belirtildiği gibi bir yönetmelik olarak kabul edilmesinden yana açık bir tercih belirttiler. Ancak, Kurul içinde uluslararası bir yasaya olan ihtiyaç yada onun kapsamı ve amacı konusunda tek bir aykırı ses olmadığı halde tavsiye yada yönetmelik olarak kabul edilmesi konusunda bir görüş ayrılığı belirmediği anlaşıldı.

Yasanın alması gereken biçime ilişkin kararın, yasanın amacına ulaşması için hangi seçeneğin daha iyi bir fırsat yaratacağına, yani bebeklerin ve çocukların beslenme ve sağlık koşullarının iyileştirilmesine katkıda bulunacağı konusundaki değerlendirmeye dayandırılması gerektiği vurgulandı. Kurul, oybirliğiyle alınan bir tavsiye kararının manevi gücünün üzerinde Üye Ülkelerin oybirliği sağlanamamış bir yönetmelikten daha ikna edici olabileceği konusunda görüş birliğine vardı. Ancak, yasanın uygulanmasına ilişkin izlenimlerin mevcut WHO tüzüğündeki işlemlere harfiyen uyularak yürütülmesi gerektiği; gelecekteki Assamble'lerin Üye Ülkelerden gelecek raporların ışığında durumu değerlendirmesi gerektiği; ve Assamble'nin yasanın başarıyla uygulanması için gerekli gördüğü bütün önlemleri alması gerektiği belirtildi.

Tartışmalar sırasında öne sürülen farklı görüşleri özenle tartıttıktan sonra Kurul Dünya Sağlık Assamblesi'nin onayına sunduğu taslak kararı içeren EB67.R12 numaralı kararı oybirliğiyle kabul etti. Bu

bağlamda Komite'nin dikkatini taslak kararda özetlenen **sorumluluklara** yani, Üye Ülkelerin, bölgesel komitelerin, Genel **Direktör'ün**, Yürütme Kurulu'nun ve bizzat Sağlık Assamblesi'nin **kabul** etmesinden sonra yasanın gerektiği gibi izlenmesi için harekete geçme konusundaki sorumluluklarına dikkat çekmek istiyorum.

Bu sorumlulukların yerine getirilmesi sırasında Üye Ülkeler ulusal yasaların, yönetmeliklerin ve diğer gerekli önlemlerin oluşturulmasında ve yasanın uygulanmasının izlenmesinde teknik yardım talebinde bulunmak suretiyle kendi Örgütünden tam anlamıyla yararlanmalıdır.

Kanımcı Kurulun duygularını yansıtmanın en iyi yolu, sunuşumu Kurul tarafından Dünya Sağlık Assamblesi'ne oybirliğiyle tavsiye edilen karara ilişkin görüşbirliği için bir ricada bulunarak sona erdirmek olacaktır. Bugün sadece bir yada birkaç Üye Ülke için belirli bir önem taşıyan iktisadi bir konuyla ilgilenmiyoruz. Bizim önümüzdeki konu bütün Üye Ülkeler, özellikle gelişmekte olan ülkeler için vazgeçilmez bir önem taşıyan ve dünya çocukları için dolayısıyla da gelecek kuşaklar için önemli bir sağlık sorunuyla ilgilieniyoruz.

Ek 4

Otuzdokuzuncu Dünya Sağlık Assamblesi'nin bebek ve küçük çocukların beslenmesi ile ilgili karar

Karar WHA39.28

Otuzdokuzuncu Dünya Sağlık Assamblesi,

Bebeklerin ve Küçük Çocukların Beslenmesiyle ilgili WHO 27.43, WHO 31.47, WHO 33.32, WHO 34.22, WHO 35.26 ve WHO 37.30 numaralı kararları hatırlayarak;

Bebeklerin ve Küçük Çocukların Beslenmesiyle ilgili Gelişme ve Değerlendirme Raporunu* dikkate alarak,

Anne Sütü Muadillerinin Pazarlanmasıyla ilgili Uluslararası Yasa'nın uygulanmasının, bütün ülkelerde bebeklerin ve küçük çocukların sağlıklı beslenmesi açısından önemli bir katkı olacağını kabul ederek; Bugün, Uluslararası Yasa'nın kabul edilmesinden beş yıl sonra, Üye Ülkelerden birçoğunun uygulama yolunda önemli adımlar attığını, buna karşın, gene de bebeklerin beslenmesi için uygun olmayan birçok ürünün tanıtılmakta ve bu amaçla kullanılmakta olduğunu görerek; Uluslararası Yasa'nın tam anlamıyla uygulanmasını ve bu hükümlerine uyulmasını sağlamak için olduğu kadar, uygun olmayan ürünlerin pazarlanmasına ve anne sütü muadillerinin uygun olmayan biçimde tanıtılmasına bir son vermek amacıyla kararlı ve uyumlu çabaların sürdürülmesinin gerekli olduğunu bilinci olarak; Uluslararası Yasa'nın 6. Madde, 6. paragrafında, bebeklerin hangi sağlık ve sosyo-ekonomik koşullarda anne sütü muadilleriyle beslenmesi gerektiğine 2 ilişkin Temel Bilgileri büyük bir memnuniyetle benimseyerek;

Ayrıca Temel Bilgilerde 47. paragraftaki, "Doğum servislerinde ve hastanelerde dünyaya gelen bebeklerin büyük bir çoğunluğu, normal zamanda doğduğundan, yaşamlarının ilk 24-48 saati içinde -ki bu, genellikle anne ile bebeğin bir sağlık kuruluşunun çatısı altında geçirdikleri süredir- ağız sütünden (kolostrum) başka bir gıdaya gereksinim duymazlar. Bu kurumlarda, çok az sayıda bebeğin gereksinimlerini karşılamak üzere çok az miktarlarda anne sütü muadilinin bulunması gerekli olabilir ve bu ürünlerin çoğunluğunun emzirme faaliyetlerinin korunması ve özendirilmesini engellemeyecek biçimde kullanılması gerekir" cümlesine dikkat çekerek;

¹ Belge A39/8

² Belge A39/8 Ek. 1

L Genel Direktör'ün raporunu¹ ONAYLAR

2. Üye Ülkeleri:

- (1) bu güne kadar yapmamışlarsa Yasa'yı onaylamaya;
- (2) kendi sağlık sistemlerindeki işlem ve uygulamaların Uluslararası Yasa'nın ilke ve hedefleriyle tutarlı olmasını sağlamaya;
- (3) genel olarak, emzirmeyi koruma ve özendirme, özel olarak da, Yasa'nın hayata geçirilmesi ve getirdiği hükümlerin uygulanmasının ve bunlara uyulmasının izlenmesinde ilgili bütün taraflardan - mesleki sağlık organlarından, resmi olmayan kuruluşlardan, tüketici örgütlerinden, imalatçı ve dağıtıcılardan- sonuna kadar yararlanmaya;
- (4) Yasa'nın uygulanmasını izlemek için gerekli görülen her türlü bilginin sağlanmasında, Yasa'nın 2. Maddesi kapsamı içinde yer alan ürünleri imal eden ve dağıtanların işbirliğini sağlamaya;
- (5) Genel Direktöre Yasa'nın uygulanması ile ilgili eksiksiz ve ayrıntılı bilgi vermeye;
- (6) Doğum servisleri ve hastanelerdeki az sayıdaki bebeğin gereksindiği az miktardaki anne sütü muadilinin, ücretsiz ya da indirimli ürünlerden değil de normal satış kanallarından elde edilmesini sağlamaya DAVET EDER;

3. Genel Direktör'den

- (1) Üye Ülkelerin Yasa'ya ilişkin uygulamaları izleme ve değerlendirme çalışmalarını kolaylaştırmak ve bunları Dünya Sağlık Örgütü'ne rapor etmek üzere basitleştirilmiş ve standartlaştırılmış bir form önermenin yanısıra, Dünya Sağlık Örgütü'nden, Yasa'nı herbir maddesi için birleştirilmiş bir rapor hazırlatmasını istemesini;
- (2) Üye Ülkelerin ve ilgili tarafların dikkatini özel olarak aşağıdaki noktalara çekmesini RİCA EDER:
 - (a) Beslenme açısından ek gıdaların henüz gerekli olmadığı bir dönemde verilen her türlü yiyecek ve içecek, emzirmenin başlatılmasını ve sürdürülmesini engelleyebileceğinden, bu dönemde, bu ürünlerin kullanılmasına ilişkin tanımı ve teşviki söz konusu olmalıdır;
 - (b) bazı ülkelerde görülen bebeklere özel formüllü sütler ("destekleme" sütü) verilmesi uygulaması gerekli değildir.

16 Mayıs 1986

A39/VR/15

Ek 5

Dünya Çocuk Zirvesi: İzleme Planı

Kırkdördüncü Dünya Sağlık Assamblesi,

30 Eylül 1990'da New York'ta toplanan ve Çocukların Yaşatılması, Korunması ve Geliştirilmelerine İlişkin Dünya Bildirgesi'ni ve bu kapsamda 1990'larda çocuklar ve gelişme ile ilgili belirli amaçları içeren Faaliyet Planını kabul etmiş olan Dünya Çocuk Zirvesi'ni izlemek üzere Genel Direktör'ün sunduğu raporu dikkate alarak;

Zirve'nin amaçları ve Faaliyet Planının, birinci sağlık hizmetleri yaklaşımına dayanan dünya ölçeğinde 2000 yılına kadar herkes için sağlık politikasına ve stratejisine uygun olduğunu ve son yıllarda Dünya Sağlık Assamblesi'nin benimsediği uluslararası planda sağlıkla ilgili öncelikler ve amaçları yansıttığını saptayarak;

Devlet ve hükümet yetkililerinin, 1990'larda ve daha sonraki yıllarda annelerle çocukları, özellikle annelerin sağlığı açısından Dünya Çocuk Zirvesi'nde öne sürülen amaçları ve eylemleri hayata geçirmek için gösterdikleri çabalardan ötürü memnuniyetini belirterek;

Çocukları yaşatılması ve gelişmesi amacıyla hazırlanan Bildirge ve Faaliyet Planının uygulanmasında atılacak adımlarda bütüncül ve bütünlendirilmiş yaklaşımların önemini vurgulayarak;

Emzirmenin: (a) bebeklerin beslenmesinde tek doğal yöntem ve çocuğun uyumlu fiziksel ve psikolojik gelişmesi açısından ideal olduğunu; (b) doğum aralıklarının uzatmaya yardımcı olarak, kadının sağlığını koruduğunu ve güvenli bir annelik dönemine olanak sağladığını; ve ayrıca (c) bebeklerin sağlık koşullarının geliştirilmesinde çok önemli bir etmen olduğunu ve bebeğin ilk bağışıklık mekanizması olarak onu hem ishalden hem de akut solunum yolları yada diğer enfeksiyonlardan koruduğunu dikkate alarak;

Uluslararası sağlık politikası ve eylemlerinin temeli olan **Emzirmenin** Korunması, özendirilmesi ve Desteklenmesi Innocenti **Bildirgesini** kutlayarak;

1. Dünya ölçeğinde herkes için sağlık amacına ulaşmak için, 1990'lar için belirlenen amaçlara ulaşmanın zorunlu olduğunu bilerek çocuklarla ilgili ilk çağrı olma özelliğini taşıyan Çocukların Yaşatılması, Korunması ve Geliştirilmelerine ilişkin Dünya Bildirgesi ve onunla ilgili Faaliyet Plan'ını KUTLAR VE TÛMÛYLE DESTEKLER;
2. Bütün Üye Ûlkeleri ve insanın gelişim süreci içinde yer alan diğer ortakları, birbirleriyle uyum içinde hareket etmeye ve Dünya Zirvesi Bildirgesi ve Faaliyet Planında, özellikle bütün Ûlkelerin çocuklara daha iyi bir gelecek sağlamak üzere öneriler getiren 34. paragrafta, ortaya konan amaçları hayata geçirmek için gerekli olan politik ve ekonomik öncelikleri saptamaya DAVET EDER;
3. Bugüne kadar Çocuk Hakları Toplantısını onaylamamış olan Üye Ûlkeleri bu karar onaylamaya ve acilen uygulamaya koymaya ÇAĞIRIR;
4. Genel Direktör'den, UNICEF ve Birleşmiş Milletler sisteminin diğer organlarının yamsıra ikili ve resmi olmayan kuruluşlarla yakın bir işbirliği içinde, Sağlık Assamblesi'ne sunduğu raporda¹ özetlenen planı uygulamasını ve Dünya Sağlık Örgütünü'nün uluslararası sağlık çalışmaları izleme değerlendirme sistemi çerçevesinde, bütün Ûlkelerde, Innocenti Bildirgesi'nin hedefleri de dahil, çocuk sağlığıyla ilgili gelişmeleri izleyerek gelecekteki Sağlık Assamblesini bundan böyle de bilgilendirmeye devam etmesini RICA EDER.

¹ Belge A44/27

Başarılı emzirme ile ilgili on öneri

Doğum ve yenidoğanların bakımıyla ilgili hizmet sunan bütün kurumlar:

1. Emzirmeye ilişkin yazılı bir politika hazırlamalı ve bunu düzenli aralıklarla tüm sağlık personelinin bilgisine sunmalıdır.
2. Tüm sağlık personelinin bu politika doğrultusunda eğitmelidir.
3. Hamile kadınlar, emzirmenin yararları ve yöntemleri konusunda bilgilendirmelidir.
4. Doğumu izleyen yarım saat içinde emzirmeye başlamaları için annelere yardımcı olmalıdır.
5. Annelere, emzirmenin nasıl olacağını ve bebeklerinden ayrı kaldıkları durumlarda sütün salgılanmasını nasıl sürdürebileceklerini göstermelidir.
6. Tıbben gerekli görülmedikçe, yeni doğanlara anne sütünden başka bir yiyecek ya da içecek vermemelidir.
7. Anne ile bebeğin 24 saat birarada kalmalarını sağlayacak bir uygulamayı benimsemelidir.
8. Bebeğin her isteyişinde emzirilmesini teşvik etmelidir.
9. Emzirilen bebeklere yalancı meme veya emzik türünden herhangi birşey vermemelidir.
10. Emzirmeyi destekleyen grupların oluşumunu sağlamalı ve taburcu olan anneleri bu gruplara katılmaya teşvik etmelidir.

Bu kitap UNICEF Türkiye Temsilciliği tarafından bastırılmıştır.

ISBN: 92-806-1016-3

unicef

Ankara/TÜRKİYE